

Slovensko na rózcestí: Fakty hovoria jasne, otázkou zostáva - budeme podľa nich konať?

(Komentár Dávida Bořutu, predsedu Future Slovakia Forum)

Občania Slovenska sa cítia byť súčasťou Západu, no očakávajú, že za to nebudú musieť veľa platiť. To je ilúzia. „Nejde len o peniaze. Slováci očakávajú, že prozápadná orientácia si nevyžiada veľké nasadenie, prezieravosť našej politickej reprezentácie a diplomatickej služby. Spoliehajú sa, že aj v čase najväčšieho ohrozenia od vstupu do EÚ a NATO a naštrbenej jednoty Západu, sa môžeme naďalej 'viezť'; spoliehať sa, že to za nás vybaví veľkí hráči.“ - podotýka Milan Nič, výskumník DGAP.

Prieskum geopolitických postojov Slovákov, ktorý realizovalo Future Slovakia Forum (FSF) v spolupráci s agentúrou FOCUS, priniesol jasné zistenia: 64 % občanov chce, aby Slovensko zostalo orientované na EÚ a NATO, no zároveň takmer polovica chce vojenskú neutralitu. Sedem z desiatich Slovákov podporuje členstvo v NATO, ale polovica z nich nechce do obrany investovať viac peňazí.

„Robert Fico a jeho vláda idú vo svojej zahraničnej politike nielen proti potrebám Slovenska ako západnej krajiny a člena EÚ, ale aj proti väčšinovému názoru obyvateľov Slovenska. Tieto výsledky ukazujú, že verejnosť je jasnejšie prozápadne orientovaná, než naznačuje politická rétorika vlády.“ – reaguje sociológ Michal Vašečka na dáta prieskumu.

Aké je hlavné poslanstvo týchto dát? Naša verejnosť žije v paradoxoch, ktoré musíme ako krajina urgentne vyriešiť, aby sme nestratili spojenie so Západom a ochotu brániť hodnoty, ktoré sú pre nás životne dôležité.

Podpora pre Ukrajinu a paradox neutrality

Prieskum odhalil zásadný paradox v postojoch Slovákov. Na jednej strane až 70,6% občanov podporuje členstvo Slovenska v NATO, čo znamená, že uznávajú dôležitosť kolektívnej obrany. Na druhej strane však 49,8% zároveň požaduje vojenskú neutralitu, čo je nezlučiteľné s našou úlohou ako člena NATO.

Podobne rozporuplný je postoj k Ukrajine. Humanitárnu pomoc podporuje 67% obyvateľov, no len 26% vojenskú pomoc. Ešte znepokojujúcejšie je, že viac než polovica verejnosti súhlasí s „mierovou dohodou“, ktorá by fakticky kapitulovala pred agresorom tým, že by Rusku ponechala časť ukrajinského územia.

Tento postoj potvrdzuje nepochopenie geopolitickej reality a povinností Slovenska ako člena bezpečnostnej architektúry Západu. Navyše, len 10% občanov podporuje zvýšenie výdavkov na obranu na 3% HDP alebo viac, čo opäť dokazuje neochotu znášať náklady potrebné na vlastnú bezpečnosť.

Ako upozornil Michal Vašečka: „Slováci vnímajú hrozby, ale odmietajú prijať zodpovednosť. NATO je pre nich bezpečnostný dáždnik, pod ktorý sa schovávajú – ale nechcú ho sami držať otvorený.“

Ak má Slovensko zostať na Západe a byť rešpektovaným členom demokratickej Európy, musí sa vzdať ilúzií o neutralite a prijať zodpovednosť za svoju bezpečnosť.

Hybridná vojna funguje. Verejnosť je systematicky manipulovaná

Prieskum odhalil zásadné rozdiely v tom, ako Slováci vnímajú geopolitické hrozby.

- 51,5% občanov považuje Rusko za hrozbu, ale 38,6% ho ako hrozbu nevidí.
- 38,7% Slovákov považuje USA za hrozbu, čo naznačuje dlhodobý vplyv protiamerických naratívov a dezinformačných kampaní.

Ako zdôraznil bývalý minister zahraničných vecí Miroslav Wlachovský: „Hybridná vojna funguje. Verejnosť je neustále masírovaná dezinformáciami, a to ovplyvňuje, ako občania vnímajú geopolitickú realitu.“

Tieto výsledky jasne ukazujú, že Slovensko je vystavené neustálemu pôsobeniu informačných a propagandistických kampaní, ktoré formujú verejnú mienku v prospech autoritárskych mocností a podryvajú dôveru v našich spojencov.

Naša krajina musí investovať do mediálnej gramotnosti, strategickej komunikácie a podpory nezávislých médií, aby sa dokázala brániť voči dezinformáciám a manipuláciám. Slovenská verejnosť musí byť vybavená schopnosťou kriticky hodnotiť informácie a rozoznať pravdivé správy od tých, ktoré sú účelovo vytvorené na oslabenie nášho geopolitického postavenia.

Slovensko v európskej debate

V čase, keď európski lídri budujú stratégiu na posilnenie bezpečnosti kontinentu, Slovensko balansuje na hrane. Namiesto toho, aby sme sa stali aktívnym hráčom v Koalícii ochotných, zostávame bokom. Náš verejný diskurz stále ovládajú naratívy, ktoré oslabujú našu európsku budúcnosť a vytvárajú ilúziu, že môžeme prežiť ako vojensky neutrálna krajina.

Ak má Slovensko zostať na Západe, musíme sa prestať správať ako pasívni diváci a začať konať. To zahŕňa:

1. Prevziať aktívnu úlohu pri budovaní európskej bezpečnostnej architektúry.
2. Jasne komunikovať občanom, že naša budúcnosť je pevne spojená s demokratickým svetom.
3. Postaviť sa proti hybridným hrozbám prostredníctvom efektívnej komunikácie a kritického myslenia.

Slovensko má stále šancu vrátiť sa na cestu demokratického rozvoja a pevnej integrácie v rámci Západu. Potrebujeme však prehodnotiť našu zahraničnú politiku, posilniť vlastnú bezpečnosť a upevniť verejnú podporu pre prozápadné smerovanie.

Čo ďalej? Cesta k demokratickej obnove

Prieskum jasne ukázal, že Slovensko čelí zásadným paradoxom, ktoré ohrozujú jeho geopolitickú bezpečnosť aj demokratickú orientáciu. Na jednej strane sme členmi NATO a EÚ, no významná časť spoločnosti stále verí v ilúziu neutrality. Humanitárnu pomoc pre Ukrajinu síce podporujeme, ale zároveň sme ochotní obetovať jej suverenitu v prospech falošného mieru.

Hybridná vojna a dezinformačné kampane systematicky manipulujú verejnú mienku, čím Slovensko stráca kontakt s realitou a oslabuje svoju pozíciu medzi spojencami. Ak chceme zachovať našu integráciu so Západom, musíme konať.

Plán obnovy Slovenska:

- 1. Reforma bezpečnostnej politiky:**
Slovensko musí prijať realitu, že neutralita nie je možnosťou. Naša obrana musí byť pevne zakotvená v spolupráci s NATO a EÚ. Ukrajina je náš bezpečnostný test – musíme presvedčiť verejnosť, že jej obrana je aj našou obranou.
- 2. Posilnenie občianskej spoločnosti:**
Verejnosť chce fakty, nie propagandu. 176 darcov podporilo vznik faktov namiesto dohadov. Tento záujem treba využiť na rozvoj kritického myslenia a kvalitnej verejnej diskusie. Paradoxné postoje vznikajú v dôsledku dlhodobého pôsobenia dezinformácií a absencie konzistentného vedenia.
- 3. Efektívna strategická komunikácia:**
Ak chceme odkloniť Slovensko od cesty k autoritárstvu, musíme jasne a otvorene komunikovať fakty, ponúkať racionálne riešenia a odhaľovať mýty, ktoré dominujú verejnej debate.

Ako to uzavrel Miroslav Wlachovský: „Geopolitické rozhodnutia sa neodkladajú. Dejiny sa dejú – otázka je, či ich budeme tvoriť, alebo sa nimi necháme ovládať.“

Slovensko sa musí rozhodnúť: Chceme byť pevnou súčasťou demokratickej Európy, alebo sa utopiť v ilúziách a sebauspokojení? **Je čas konať.**

Je čas vrátiť Slovensko tam, kam patrí – medzi sebavedomé európske demokracie.